

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: 73 PŽ-578/2023-3

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Jagode Crnokrak, predsjednice vijeća, Gorane Aralica Martinović, sutkinje izvjestiteljice, i Dubravke Matas, članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja FEROTEHNA d.o.o. Kukuljanovo, Kukuljanovo 312, OIB 34452690496, kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici u Odvjetničkom društvu Kovačević, Koren i partneri d.o.o. Rijeka, Supilova 6/III, protiv 1. tuženika VON RIPP d.o.o. u stečaju, Rijeka, Ružićeva 1, OIB 19320496774, kojeg zastupa stečajni upravitelj Diego Debeljuh iz Pule, Laginjina 6, 2. tuženice JADRANKE SPICIJARIĆ-BRKIĆ iz Rijeke, Bilogorska 27, OIB 08108126460, i 3. tuženika ZIDAR d.o.o. Rijeka, Janka Polića Kamova 85, OIB 85272274160, kojeg zastupa punomoćnica Vesna Matoković, odvjetnica u Rijeci, Matije Gupca 12, radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji, odlučujući o žalbama prvo i drugo tuženika protiv presude Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-393/2021-33 od 26. kolovoza 2022., u sjednici vijeća održanoj 1. ožujka 2023.

p r e s u d i o j e

I. Odbija se žalba drugotuženice Jadranke Spicijarić-Brkić iz Rijeke kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-393/2021-33 od 26. kolovoza 2022. u točkama I., II. i IV. njene izreke.

II. Uvažava se žalba trećetuženika Zidar d.o.o. Rijeka, preinačuje presuda Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-393/2021-33 od 26. kolovoza 2022. u točkama I. i IV. njene izreke u odnosu na trećetuženika Zidar d.o.o. Rijeka i sudi:

U odnosu na trećetuženika Zidar d.o.o. Rijeka, odbija se tužbeni zahtjev koji glasi:

„1. Utvrđuje se da je bez pravnog učinka prema stečajnoj masi iza VON RIPP d.o.o. u stečaju ustupanje novčane tražbine ustupljene od VON RIPP d.o.o. Rijeka, Ružićeva 1, OIB: 19320496774, u korist tužene 2. Jadranke Spicijarić Bilogorska 27, Rijeka, OIB: 08108126460, a prema tuženiku 3. ZIDAR d.o.o., Rijeka, Janka Polić Kamova 85, OIB: 85272274160 kao dužniku, a temeljem Ugovora o cesiji – ustupanju potraživanja od 2. listopada 2020., zaključenog između VON RIPP d.o.o. kao ustupitelja potraživanja, tužene 1. kao primatelja potraživanja i tuženika 2. kao

dužnika, potvrđenog od javnog bilježnika Marije Grozdanić-Dekleva istoga dana, poslovni broj OV-7660/2020.

2. Nalaže se tužitelju Ferotehna d.o.o. Kukuljanovo, u roku od 15 dana naknaditi trećetuženiku Zidar d.o.o. Rijeka, trošak parničnog postupka u visini iznosa od 1.346,80 EUR (tisućtristočetdesetšest eura i osamdeset centi).

Obrazloženje

1. Presudom Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-393/2021-33 od 26. kolovoza 2022. presuđeno je:

„I. Utvrđuje se da je bez pravnog učinka prema stečajnoj masi iza VON RIPP d.o.o. u stečaju ustupanje novčane tražbine ustupljene od VON RIPP d.o.o. Rijeka, Ružičeva 1, OIB: 19320496774, u korist tužene 2. Jadranke Spicijarić Bilogorska 27, Rijeka, OIB: 08108126460, a prema tuženiku 3. ZIDAR d.o.o., Rijeka, Janka Polić Kamova 85, OIB: 85272274160 kao dužniku, a temeljem Ugovora o cesiji – ustupanju potraživanja od 2. listopada 2020., zaključenog između VON RIPP d.o.o. kao ustupitelja potraživanja, tužene 1. kao primatelja potraživanja i tuženika 2. kao dužnika, potvrđenog od javnog bilježnika Marije Grozdanić-Dekleva istoga dana, poslovni broj OV-7660/2020.

II. Nalaže se zemljišnoknjižnom odjelu Općinskog suda u Rijeci, provesti brisanje prijenosa prava vlasništva sa tužene 2. Jadranke Spicijarić, Bilogorska 27, Rijeka, OIB: 08108126460, prenesenog radi osiguranja novčane tražbine upisom pod Z 25596/2019 od 20. rujna 2019. na posebnom dijelu nekretnine opisanom kao: - Rbr. 21. suvlasnički dio: 110/1000 ETAŽNO VLASNIŠTVO (E-21), ulaz „C“, kbr.85 na jugozapadnom dijelu zgrade: u prizemlju: stan br. 21, sastavljen od vjetrobrana, ulaznog hola, hodnika, dnevnog boravka, kuhinje, blagovaonice, 5 soba, wc-a i kupaonice, ukupne površine 142,99 m², koji je posebni dio nekretnine povezan s neodređenim omjerom nekretnina upisanih u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Rijeci, Zemljišnoknjižni odjel Rijeka i označenih kao k.č.br. 1210/22, k.č.br. 1210/70 i k.č.br. 1210/71, sve upisane u zk. ul. 1652, k.o. Podvežica i upisom istog na VON RIPP društvo s ograničenom 8 P-393/2021-33 2 odgovornošću za usluge u nautičkom turizmu i trgovinu u stečaju, Ružičeva kbr. 1, Rijeka, OIB: 19320496774.

III. Odbija se kao neosnovan tužbeni zahtjev u dijelu koji glasi: „Utvrđuje se da je bez pravnog učinka prema stečajnoj masi iza VON RIPP d.o.o. u stečaju izmjena roka dospijeca novčane tražbine ustupljene od VON RIPP d.o.o. Rijeka, Ružičeva 1, OIB: 19320496774, u korist tužene 2. Jadranke Spicijarić Bilogorska 27, Rijeka, OIB: 08108126460, a prema tuženiku 3. ZIDAR d.o.o. Rijeka, Janka Polić Kamova 85, OIB: 85272274160, kao dužniku, temeljem članka 6. Ugovora o cesiji – ustupanju potraživanja od 2. listopada 2020., zaključenog između VON RIPP d.o.o. kao ustupitelja potraživanja, tužene 2. kao primatelja potraživanja i tuženika 3. kao dužnika, potvrđenog od javnog bilježnika Marije Grozdanić-Dekleva istog dana, poslovni broj OV-7660/2020.“

IV. Nalaže se tuženicima 1. VON RIPP d.o.o. u stečaju, Rijeka, Ružičeva 1, OIB: 19320496774, 2. Jadranki Spicijarić – Brkić iz Rijeke, Bilogorska 27, OIB: 08108126460 i 3. ZIDAR d.o.o. Rijeka, Janka Polića Kamova 85, OIB: 85272274160, u roku od 15 dana naknaditi tužitelju FEROTEHNA d.o.o. Kukuljanovo, Kukuljanovo

312, OIB: 34452690496, trošak parničnog postupka u visini od 11.075,00 kn (jedanaest tisuća sedamdeset i pet kuna).“

2. Protiv te presude u točkama I., II. i IV. izreke žalbu je podnijela drugotuženica zbog svih žalbenih razloga označenih u članku 353. stavku 1. Zakona o parničnom postupku. Predlaže drugostupanjskom sudu ukinuti pobijanu presudu i predmet vratiti istom sudu na ponovno suđenje, odnosno predlaže preinačiti pobijanu presudu i odbiti tužbeni zahtjev u cijelosti. U bitnome ističe kako je drugotuženica prokuristica prvotuženika, a potraživanje prvotuženik nije prenio na nju u tom svojstvu, već u svojstvu odvjetnika koji ima potraživanje prema prvotuženiku u iznosu od 740.000,00 kn i nije točno utvrđenje prvostupanjskog suda da je tražbina prenesena nenaplatno. Smatra da je pogrešno prvostupanjski sud odbio prigovor promašene pasivne legitimacije i prihvatio legitimaciju tuženice kao fizičke osobe, jer je ugovor o cesiji sklopila odvjetnica koja ima starije potraživanje.

3. Protiv te presude u točkama I., II. i IV. izreke žalbu je podnio trećetuženik zbog svih žalbenih razloga označenih u članku 353. stavku 1. Zakona o parničnom postupku. Predlaže drugostupanjskom sudu ukinuti pobijanu presudu i predmet vratiti istom sudu na ponovno suđenje, odnosno predlaže preinačiti pobijanu presudu i odbiti tužbeni zahtjev u cijelosti. U žalbi stavlja zahtjev za naknadu troška sastava žalbe u iznosu od 248,86 EUR / 1.875,00 kn za sastav žalbe i sudsku pristojbu na žalbu u iznosu od 114,14 EUR / 860,00 kn. U bitnom ističe da je presuda nepregledna, nejasna i nerazumljiva i kao takva, u pogledu forme i sadržaja ne udovoljava zahtjevima iz članka 338. stavka 4. Zakona o parničnom postupku. Razlozi presude u smislu odlučnih činjenica nisu navedeni, nisu navedene odredbe materijalnog prava koje je sud primijenio odlučujući o ovom zahtjevu i dr. propisani sastojci presude, što ima za posljedicu nejasnoće u smislu povrede parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. Zakona o parničnom postupku. Tvrdi da u točki I. izreke presude drugotuženica nije pravilno i potpuno označena pa nije moguće odrediti identitet spora, čime je počinjena povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 13. Zakona o parničnom postupku. Oспорava odluku suda od 28. lipnja 2022. kojom dopušta preinaku tužbenog zahtjeva koju je tužitelj zatražio podneskom od 26. travnja 2022. po nalogu suda, a posebice stoga što su se preinaci protivili tuženici, od kojih i prvotuženik kojeg zastupa stečajni upravitelj Diego Debeljuh. Oспорava utvrđenje prvostupanjskog suda o postojanju općih i posebnih pretpostavki pobijanja. Zaključuje da je pogrešna odluka o troškovima postupka posljedica pogrešne primjene materijalnog prava, prije svega iz razloga zbog kojih se oспорava odluka o meritumu.

4. Odgovori na žalbe nisu podneseni.

5. Drugotuženičina žalba nije osnovana.

6. Trećetuženikova žalba je osnovana.

7. Ispitavši pobijanu presudu sukladno odredbi članka 365. stavka 2. Zakona o parničnom postupku u granicama razloga navedenih u žalbi te pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2.

točaka 2., 4., 8., 9., 13. i 14. Zakona o parničnom postupku i s obzirom na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio da je pobijana presuda pravilna i na zakonu osnovana u odnosu na drugotuženicu, dok je u odnosu na trećetuženika donesena pogrešnom primjenom materijalnog prava.

8. Predmet spora je tužiteljev zahtjev za pobijanje pravne radnje stečajnog dužnika –ustupanje novčane tražbine ustupljene od VON RIPP d.o.o. Rijeka, u korist drugotuženice Jadranke Spicijarić iz Rijeke, prema trećetuženiku ZIDAR d.o.o., Rijeka, kao dužniku, a na temelju Ugovora o cesiji – ustupanju potraživanja od 2. listopada 2020., zaključenog između VON RIPP d.o.o. kao ustupitelja, odvjetnice Jadranke Spicijarić-Brkić iz Rijeke, kao primatelja potraživanja, i Zidar d.o.o., Rijeka, kao dužnika, potvrđenog od javnog bilježnika Marije Grozdanić-Dekleva istoga dana, poslovni broj OV-7660/2020 (list 23. - 28. spisa).

9. U postupku koji je prethodio pobijanoj presudi, niti u pobijanoj presudi nisu počinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje žalbeni sud pazi po službenoj dužnosti, pa ni one na koje se ukazuje u žalbama.

10. Nije počinjena povreda parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. Zakona o parničnom postupku na koju se pozivaju žalitelji. Prvostupanjska presuda sadrži valjane i jasne razloge o odlučnim činjenicama za ocjenu osnovanosti tužbenog zahtjeva. Razlozi iz obrazloženja pobijane presude u suglasnosti su s ispravama i provedenim dokazima u spisu, a oni navedeni u obrazloženju presude daju i odgovor na žalbene navode o tome na temelju kojih dokaza i sudačkih uvjerenja je tužbeni zahtjev prihvaćen.

11. Nije počinjena ni povreda iz članka 354. stavka 2. točke 13. Zakona o parničnom postupku, jer se radi o pravodobno podnesenoj tužbi. Naime, tužitelj je tužbu u ovoj pravnoj stvari podnio na temelju odredaba članaka 66. i 67. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18; dalje: ZOO), odnosno prema pravilima pobijanja dužnikovih pravnih radnji sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima, i to prije otvaranja stečajnog postupka nad prvotuženikom. Kako je predmet pobijanja Ugovor o cesiji od 2. listopada 2020., a tužba je podnesena 13. listopada 2020., proizlazi pravilnost ocjene prvostupanjskog suda da se radi o pravovremeno podnesenoj tužbi u smislu odredbe članka 71. ZOO-a.

12. Nije počinjena niti povreda iz članka 354. stavka 1. u vezi s člankom 190. stavkom 3. i člankom 191. stavkom 2. Zakona o parničnom postupku. Pravilno prvostupanjski sud navodi da uslijed otvaranja stečajnog postupka nad prvotuženikom (rješenjem poslovni broj St-86/2021-11 od 29. travnja 2021.), tužitelj više nije mogao zahtijevati pravnu zaštitu pobijajući dužnikove pravne radnje prema odredbama Zakona o obveznim odnosima. Otvaranjem stečajnog postupka nad prvotuženikom (tužiteljevim dužnikom), tužitelj više ne može u svoje ime i za svoj račun tražiti pobijanje pravnih radnji, već je on tužbeni zahtjev bio dužan uskladiti s odredbama Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15 i 104/17; dalje: SZ) i zahtijevati pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika i zatražiti da se utvrdi kako su te radnje bez pravnog učinka prema stečajnoj masi. Tužitelj je podneskom od 26.

travnja 2022. uskladio tužbeni zahtjev s odredbom članka 212. SZ-a te je zbog posljedica otvaranja stečajnog postupka nad prvotuženikom promijenio istovjetnost tužbenog zahtjeva (tražeći pravnu zaštitu u korist stečajne mase) pa je neosnovan žalbeni navod drugotuženice o povredi postupka jer je upravo drugotuženica osoba prema kojoj je pobijana radnja poduzeta i koja se ovoj preinaci ne može osnovano protiviti.

13. S druge strane, stajalište je ovog suda da je žalba trećetuženika osnovana jer on nije pasivno legitimiran u ovoj parnici te je osnovan i njegov žalbeni navod o pogrešnoj primjeni materijalnog prava u odnosu na njega.

14. Naime, tužitelj je podnio tužbu radi pobijanja dužnikovih (prvotuženik) radnji prema odredbama Zakona o obveznim odnosima (članak 66.). Prema odredbi članka 69. stavka 1. ZOO-a tužba se podnosi protiv dužnika i treće osobe s kojom je ili u čiju je korist radnja poduzeta. U konkretnom slučaju prvotuženik je poduzeo radnju prema drugotuženici kojoj je ustupio svoju tražbinu.

15. Ugovor o cesiji je ugovor kojim vjerovnik svoju tražbinu prema dužniku prenosi na treću osobu. Ugovor sklapaju vjerovnik i treća osoba, a za njegovu valjanost nije potrebna suglasnost dužnika. U velikom broju cesija dužnik nije ni potpisnik ugovora. Ako je i dužnik naveden kao ugovorna strana i kao takav je potpisao ugovor, njegov potpis nema značaja ugovorne strane ugovora u ustupu tražbine „u užem smislu“, već on svojim potpisom potvrđuje da je obaviješten o prijenosu tražbine, cesus može dati i izjavu da priznaje cedentovu tražbinu koja se prenosi, mogao bi sporazumom s cesionarom na neki način izmijeniti rokove plaćanja i slično. Međutim, cesus nikada nije ugovorna strana u odnosu na ugovor o ustupu tražbine u „užem smislu“. Valjanost ugovora o ustupu tražbine nikada se neće cijeliti s obzirom na dužnika (je li bio poslovno sposoban, je li bio u bitnoj zabludi kad je potpisivao ugovor, je li ugovor valjan ako je cesus prijetnjama doveden u situaciju da potpiše ugovor i slično).

16. Slijedom navedenoga, u parnici radi pobijanja ugovora o cesiji, cesus nije pasivno legitimiran jer nije ugovorna strana ugovora koji se pobija.

17. U tijeku postupka je nad prvotuženikom otvoren stečajni postupak pa je tužitelj podneskom od 26. travnja 2022. (list 156. spisa) preinačio tužbu tako što zahtijeva pobijanje dužnikovih pravnih radnji prema odredbama Stečajnoga zakona. Odredbom članka 212. stavka 1. SZ-a propisano je da su pravne radnje stečajnog dužnika ovlašteni pobijati stečajni vjerovnici te stečajni upravitelj u ime stečajnog dužnika. Stavkom 3. tog članka je propisano da se tužba iz stavka 1. ovoga članka podnosi protiv osobe prema kojoj je pobijana radnja poduzeta. S obzirom na to da je riječ o cesiji kojom prvotuženik (cedent) ustupa drugotuženici (cesionaru) svoju tražbinu prema trećoj osobi (trećetuženiku - cesusu), pravna radnja je poduzeta samo u korist drugotuženice(cesionara) koja je na temelju cesije postala vjerovnik tražbine. U skladu s time, nakon što je tužitelj preinačio tužbu, pasivno je legitimirana samo drugotuženica.

18. Stoga proizlazi da sud prvog stupnja nije mogao prihvatiti tužbeni zahtjev u odnosu na trećetuženika te utvrditi da je bez pravnog učinka ugovor u ustupu tražbine sklopljen između ovdje sva tri tuženika jer treće tuženik kao cesus nije sklopio ugovor o ustupu tražbine, već njegov potpis ima značaj notifikacije ugovora, a i bez njegovog potpisa ugovor je valjan. Njegovom izjavom nije nastala neka njegova nova obveza, ona je postojala i prije cesije, ali i nakon cesije i da cesus nije naveden u ugovoru njegov pravni položaj bi bio jednak. Okolnost da je na samom pobijanom ugovoru (pa tako i u točki I. izreke pobijane presude kod identifikacije predmetnog ugovora od 2. listopada 2020.) naznačeno da je zaključen između sve tri stranke pa tako i dužnika, cesusa, ovdje trećetuženika, ne mijenja njegov pravni položaj (*falsa nominatio non nocet*).

19. S druge strane, pravilno je prihvaćen tužbeni zahtjev u odnosu na drugotuženicu, a razlozi za to slijede.

20. Iz stanja spisa proizlazi:

- tužitelj ima prema prvotuženiku dospjelu, a nepodmirenu tražbinu u iznosu od 1.952.940,25 kn po osnovi prava na povrat iznosa uplaćenih s osnove Ugovora o kupoprodaji hale s odredbom „ključ u ruke“ od 29. kolovoza 2020. s dodatkom I. tom Ugovoru od 3. kolovoza 2020. Tražbina je ovršna na temelju ovršne isprave - Sporazuma II. o zasnivanju založnog prava radi osiguranja novčane tražbine vjerovnika, sklopljenog između tužitelja i prvotuženika i potvrđenog od strane javnog bilježnika Vesne Šeškar, 3. kolovoza 2020.,

- prvotuženik je bio imatelj novčane tražbine prema trećetuženiku na temelju Sporazuma o osiguranju novčane tražbine prijenosom prava vlasništva na nekretnini od 4. veljače 2019., solemniziranog kod javnog bilježnika Velibora Panjkovića iz Rijeke, 4. srpnja 2019. pod poslovnim brojem OV-19093/2019 i dodatka Sporazumu o osiguranju novčane tražbine prijenosom prava vlasništva na nekretnini od 2. kolovoza 2019. koji je solemniziran kod javnog bilježnika Velibora Panjkovića iz Rijeke, poslovni broj OV-22243/2019, a sve na temelju Ugovora o zajmu zaključenog 4. srpnja 2019. između prvotuženika kao zajmodavca i trećetuženika kao zajmoprimca, i Aneksa (dodatka) Ugovora o zajmu od 2. kolovoza 2019. zaključenog između istih stranaka. Prema tom Ugovoru i njegovom Aneksu zajmoprimac (trećetuženik) duguje prvotuženiku iznos zajma u visini iznosa od 740.000,00 kn, uvećano za kamatu na iznos od 370.000,00 kn od 5. srpnja 2019. do 1. siječnja 2020. po stopi ugovorne kamate po tržišnoj kamatnoj stopi između nepovezanih osoba rezidenata te od 1. siječnja 2020. do isplate po zakonskoj zateznoj kamati i na iznos od 370.000,00 kn od 2. kolovoza 2019. do 1. siječnja 2020. po stopi ugovorne kamate po tržišnoj kamatnoj stopi između nepovezanih osoba rezidenata te od 1. siječnja 2020. do isplate po zakonskoj zateznoj kamati te eventualne troškove. Tražbinu po osnovi povrata zajma prvotuženik osigurao je sredstvom osiguranja – pravom vlasništva prenesenim radi osiguranja posebnog dijela nekretnine opisanog kao: Rbr. 21. Suvlasnički dio: 110/1000 ETAŽNO VLASNIŠTVO (E-21), Ulaz „C“, kbr.85 na jugozapadnom dijelu zgrade: u prizemlju: Stan br. 21, sastavljen od vjetrobrana, ulaznog hola, hodnika, dnevnog boravka, kuhinje, blagovaonice, 5 soba, wc-a i kupaonice, ukupne površine 142,99 m², koji je posebni dio nekretnine povezan s neodređenim omjerom nekretnina upisanim u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Rijeci, Zemljišnoknjižni odjel Rijeka i označenih kao k.č.br.

1210/22, k.č.br. 1210/70 i k.č.br. 1210/71, sve upisane u zk. ul. 1652, k.o. Podvežica. Prijenos prava vlasništva radi osiguranja u korist prvotuženika. upisan je uz zabilježbu da je prijenos obavljen radi osiguranja, pod poslovnim brojem Z-25596/2019. - 20. rujna 2019.;

- prvotuženik je 2. listopada 2020. sklopio s drugotuženicom i trećetuženikom Ugovor o cesiji – ustupanju potraživanja, kojim je drugotuženici nenaplatno prenio gore navedeno potraživanje prema protivniku osiguranja, i to dva dana nakon nastupanja blokada računa prvotuženika. Drugotuženica je na temelju Ugovora o cesiji upisala u zemljišne knjige prijenos na pravu vlasništva radi osiguranja 2. listopada 2020., pod poslovnim brojem Z-24779/2020.;

- drugotuženica je ujedno i prokurist prvotuženika te joj je bilo ili joj je moglo biti poznato financijsko stanje prvotuženika, odnosno predstojeća insolventnost;

- tražbine stečajnih vjerovnika nad prvotuženikom utvrđene su u visini iznosa od 7.332.457,12 kn, a iz stečajnog spisa proizlazi da je prvotuženik vlasnik određenih nekretnina (poslovnih prostora na k.č.br. 2298, zk.ul. 69, k.o. Trsat – Sušak, jednog plovila i četiri starija motorna vozila). Od navedene imovine, nekretnine, plovilo i dva vozila su opterećena različitim pravima.

21. Ovaj sud dijeli shvaćanje prvostupanskog suda, da su u navedenim činjeničnim okolnosti ispunjene opće pretpostavke pobijanja iz čl. 198. SZ-a (1) nad dužnikom otvoren stečaj (2) suspektu radnju poduzeo dužnik ili onaj koji ga ovlašteno zastupa (3) radnja poduzeta u određenom kritičnom razdoblju prije podnošenja prijedloga za otvaranje (pred)stečajnog postupka pa sve do otvaranja stečajnog postupka (4) tom je radnjom poremećeno pravo na ujednačeno namirenje stečajnih vjerovnika (5) protivnik pobijanja tom je radnjom stekao određenu imovinsku korist.

22. Naime, iz stanja spisa nesporno proizlazi da je Ugovorom o cesiji od 2. listopada 2020. (str. 23. - 28. spisa) prvotuženik kao dužnik prenio tražbinu u iznosu od 740.000,00 kn (s pripadajućim ugovornim, zateznim kamatama i troškovima postupka) koju je imao prema trećetuženiku na drugotuženicu, s tim da je na drugotuženicu prenio i osiguranje novčane tražbine prijenosom prava vlasništva radi osiguranja na nekretnini prvotuženika. Nesporno se radi o radnji koja je poduzeta prije otvaranja stečajnog postupka nad prvotuženikom. Pravilan je zaključak prvostupanskog suda da se pobijanom pravnom radnjom umanjuje mogućnost (skupnog) namirenja vjerovnika u stečajnom postupku nad prvotuženikom jer se krajnji rezultat pobijanja očituje u povećanju mogućnosti njihovog namirenja. To stoga što je tražbina prvotuženika prema trećetuženiku, koja je prenesena ustupom od 2. listopada 2020. na drugotuženicu, nesporno osigurana fiducijarnim vlasništvom na nekretnini trećetuženika (stan broj 21, površine od 142,99 m², kao poseban dio nekretnine na k.č.br. 1210/22, 1210/10 i 1210/71), iz čega proizlazi da je prvotuženik mogao svoju tražbinu prema trećetuženiku namiriti iz vrijednosti te nekretnine. Kako je prvotuženik otuđio svoju tražbinu prema trećetuženiku na drugotuženicu (sukladno odredbi članka 80. stavka 2. ZOO-a), zajedno s osiguranjem te tražbine na nekretnini trećetuženika, to prvotuženik više nije vjerovnik te tražbine i ne može ju namiriti od trećetuženika (niti iz njegove nekretnine), što bi dovelo do povećanja stečajne mase prvotuženika. Otudjenjem osigurane tražbine drugotuženici prvotuženik je umanjio mogućnost namirenja svojih stečajnih vjerovnika te se krajnji rezultat pobijanja

Ugovora o cesiji očituje u povećanju mogućnosti namirenja stečajnih vjerovnika koji bi se posljedično namirenju prvotuženika od trećetuženika (koje bi namirenje bilo izvjesno s obzirom na postojanje fiducijarnog prava vlasništva na toj nekretnini upisanog u korist prvotuženika) u većoj mjeri mogli namiriti iz stečajne mase.

23. Nadalje, pravilno je sud prvog stupnja ispitao postojanje posebnih pretpostavki iz članka 202. SZ-a: (1) Pravna radnja koju je dužnik poduzeo u posljednjih deset godina prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka ili nakon toga s namjerom da ošteti svoje vjerovnike može se pobijati ako je druga strana u vrijeme poduzimanja radnje znala za namjeru dužnika. Znanje za namjeru pretpostavlja se ako je druga strana znala da dužniku prijeti nesposobnost za plaćanje i da se radnjom oštećuju vjerovnici. (2) Smatrat će se da je vjerovnik znao da dužniku prijeti nesposobnost za plaćanje i da se radnjom oštećuju vjerovnici ako je znao ili je morao znati za okolnosti iz kojih se nužno moralo zaključiti da je dužnik nesposoban za plaćanje i da se radnjom oštećuju vjerovnici.

24. Prvostupanjski sud je utvrdio da predmetni ugovor o cesiji predstavlja besplatan pravni posao. Pri tom je sud pravilno ocijenio neosnovanima navode drugotuženice prema kojima se radi o naplatnom pravnom poslu, a koja tražbina da proizlazi iz pruženih odvjetničkih usluga prema računu broj 3/1/3 od 15. rujna 2020.

25. Naime, prvostupanjski sud je uvidom u stečajni spis toga suda poslovni broj St-86/21 utvrdio da drugotuženica račun broj 3/1/1 od 15. srpnja 2020., koji je dostavila kao dokaz postojanja svog potraživanja prema prvotuženiku na ime odvjetničkih usluga na iznos od 740.000,00 kn (str. 79. spisa), nije prijavila u stečajnom postupku. Također, navedeni račun se ne navodi u predmetnom ugovoru u cesiji, a navedeno je u suprotnosti sa sadržajem ugovora o cesiji gdje se u članku 1. izričito navodi da ustupitelj potraživanja ustupa nenaplatno primatelju potraživanja, ovdje drugotuženici potraživanje u iznosu od 740.000,00 kn.

26. Nakon što je pravilno utvrđena činjenica da se radi o nenaplatnom raspolaganju, koje je nesporno poduzeto u posljednjih deset godina prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka (koji prijedlog je podnesen 4. lipnja 2021.), prvostupanjski sud je pravilno ocijenio da je pobijani Ugovor o cesiji sklopljen s namjerom dužnika, ovdje prvotuženika, da ošteti svoje vjerovnike. Naime, znanje za namjeru pretpostavlja se ako je druga strana znala da dužniku prijeti nesposobnost za plaćanje i da se radnjom oštećuju vjerovnici.

27. Ovaj sud prihvaća stajalište prvostupanjskog suda da navedena namjera proizlazi iz okolnosti prema kojoj je račun dužnika, ovdje prvotuženika, u vrijeme sklapanja Ugovora o cesiji bio u blokadi (kako proizlazi iz Očevidnika svih osnova za plaćanje sa specifikacijom naplate na str. 135. - 153. spisa) te iz spisa poslovni broj St-86/21 iz kojeg proizlazi da je prvotuženik na dan 15. veljače 2021. u očevidniku imao evidentirane neizvršene osnove za plaćanje u neprekinutom razdoblju od 139 dana u ukupnom iznosu od 2.735.523,02 kn (str. 1. spisa), dakle, i u vrijeme sklapanja pobijanog Ugovora o cesiji. Stoga je prvotuženik morao znati da se pobijanom radnjom oštećuju njegovi ostali vjerovnici. Drugotuženica je znala za namjeru oštećena vjerovnika jer je ona u vrijeme poduzimanja pobijane radnje bila

prokurist prvotuženika (navedeno proizlazi i iz izvataka iz sudskog registra za prvotuženika – str. 16. - 19. spisa), dakle, njegova bliska osoba u smislu odredbe članka 207. stavka 2. točke 2. SZ-a, a s obzirom na njeno svojstvo bliske osobe, stanje dužnika, a time i njegova namjera oštećenja vjerovnika morala joj je biti poznata, tj. nije joj mogla ostati nepoznata.

28. Slijedom navedenog, pravilno je prvostupanjski sud ocijenio da su ispunjene uz opće i sve posebne pretpostavke za pobijanje pravne radnje – Ugovora o ustupu od 2. listopada 2020. sukladno odredbi članka 202. stavka 1. SZ-a.

29. U odnosu na poseban žalbeni navod vezano na prigovore promašene pasivne legitimacije drugotuženice jer je ugovor o cesiji sklopila ona kao odvjetnica, a ne kao fizička osoba, ističe se da činjenica je li drugotuženica označena kao odvjetnik ili bez oznake njezine profesije ne utječe na njezinu stranačku osobnost. Odvjetnik je fizička osoba koja se bavi slobodnim zanimanjem uređenim posebnim propisom (Zakon o odvjetništvu, „Narodne novine“ broj: 9/94, 117/08, 50/09, 75/09, 18/11 i 126/21). Odvjetnik kao takav nema posebnu pravnu osobnost, nego pravnu osobnost ima fizička osoba. Zbog toga što prvostupanjska presuda nema oznaku odvjetničke djelatnosti uz oznaku fizičke osobe ne znači da drugotuženica nije pasivno legitimirana u ovom predmetu, niti da se radi o drugoj osobi.

30. Prilikom donošenja odluke o trošku valjalo je poći od činjenice da je konačnom odlukom, nakon odlučivanja o žalbenim razlozima, tužitelj uspio u cijelosti s tužbenim zahtjevom protiv drugotuženice, a s druge strane je trećetuženik uspio u cijelosti jer je u odnosu na njega tužiteljev zahtjev odbijen, dok u odnosu na prvotuženika žalba nije izjavljena i odluka u odnosu na prvotuženika nije bila predmet ispitivanja u žalbenom postupku.

31. U odnosu na drugotuženicu pravilna je i zakonita odluka o parničnom trošku, kako po osnovi u smislu članka 154. stavka 1. ZPP-a, tako i u smislu članka 155. ZPP-a u odnosu na visinu dosuđenih troškova drugo tuženica u žalbi ni ne navodi razloge zbog kojih pobija odluku o parničnom trošku.

32. Tužitelj je u odnosu na treće tuženika u cijelosti izgubio spor pa mu je dužan naknaditi prouzročene parnične troškove sukladno odredbi članka 154. stavka 1. Zakona o parničnom postupku u vezi s odredbom članka 166. stavka 2. i 164. Zakona o parničnom postupku. Prilikom odmjeravanja troškova trećetuženika uzeta je vrijednost predmeta spora koju je tužitelj u tužbi naznačio sukladno odredbi članka 40. stavka 2. ZPP-a, u iznosu od 51.000,00 kn.

33. Trećetuženiku je odmjerjen trošak na ime sastava odgovora na tužbu u iznosu od 1.000,00 kn (Tbr. 8. t. 1. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 148/09, 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15; dalje: Tarifa), iznos od 1.000,00 kn za sastav odgovora na prijedlog za osiguranje u predmetu poslovni broj R1-114/20, iznos od 1.000,00 kn za pristup ročištima 15. prosinca 2021., 12. travnja 2022. i 28. lipnja 2022. (Tbr. 9. t. 1. Tarife) te obračunati PDV od 25% i trošak sudske pristojbe na odgovor na tužbu u ukupnom iznosu od 850,00 kn, tako da ukupno iznosi 7.412,50 kn. Kako je trećetuženik u cijelosti uspio

sa žalbom pripada mu i trošak žalbenog postupka u iznosu od 1.500,00 kn s PDV-om od 25% u ukupnom iznosu od 1.875,00 kn (Tbr 10. t. 1. OT) te sudska pristojba na žalbu u iznosu od 860,00 kn pa ukupno odmjereni trošak iznosi 10.147,50 kn, odnosno 1.346,80 EUR.

34. Zbog svega navedenog, valjalo je na temelju odredbe članka 368. stavka 1. ZPP-a odbiti žalbu drugotuženice kao neosnovanu i potvrditi pobijanu presudu u odnosu na nju te uvažiti žalbu trećetuženika i na temelju odredbe članka 373 stavka 3. ZPP-a odbiti u cijelosti tužbeni zahtjev u odnosu na trećetuženika.

Zagreb, 1. ožujka 2023.

Predsjednica vijeća
Jagoda Crnokrak

Broj zapisa: **9-30855-9ba92**

Kontrolni broj: **0023f-677af-af8d0**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=Jagoda Crnokrak, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.